

inhoud

afstemming tussen school en ouders	2
gespreksvragenlijst oudergesprek	4
Zes profielen	7
Eerste signalering profiel begaafde leerlingen	8
Intelligentie, IQ en v/p-kloof	9
De asynchrone ontwikkeling	11
Hand-out presentatie	14

afstemming tussen school en ouders

Het roept soms ècht vragen op bij een school: ouders die een beeld van hun kind schetsen dat in de verste verte niet overeenkomt met wat je op school ziet. “Maar hij kan al... en zij weet al van... en het doet altijd van...”. Maar in het LVS zie je een rijtje deplorabele toetsscores. Of juist andersom: je ziet een leuk, vrolijk, blijmoedig kind en de ouders komen meedelen dat ‘ze zich zo verveelt en zich heel ongelukkig voelt’. Lastig hoor!

Hoe kan dit eigenlijk? Zijn de leerkrachten nou stekeblind of zijn de ouders zulke opscheppers of juist doemdenkers? En moet de school uitgaan wat ze (nota bene met eigen ogen èn door diverse collega's) zelf waarnemen of moeten ze de ouders het ‘voordeel van de twijfel geven’ c.q. naar hun pijpen gaan dansen? Tsja...

Stel nu eens dat beiden gelijk hebben. De school heeft een redelijk zuiver beeld maar ook de ouder komt met een eerlijk verhaal. Stel dat... je nou eens niet over hetzelfde kind praat. Ofwel: dat het kind thuis ècht anders is en zich anders laat zien dan op school. Zou daarin de sleutel voor de juiste interpretatie kunnen liggen?

We bekijken de voornaamste veroorzakers van deze discrepanties:

- het zoeken naar veiligheid c.q. het beleven van onveiligheid door het begaafde kind
- de asynchroniteit in de ontwikkeling van het kind
- de overgevoeligheden van datzelfde kind
- de mogelijke v/p-kloof en een eventueel transferprobleem

Om grip te krijgen en te houden op ‘het begaafde kind’, hanteren we de bekende profilering van Betts en Neihart (1988/2010). In deze brochure vindt u de diverse schema's en modellen, kort weergegeven, terug. Zodat u later nog eens rustig kunt nalezen wat er gezegd is.

Bedenk, als u in gesprek gaat met school, dat:

1. een school beperkt is in haar mogelijkheden
2. de behoefte van het begaafde kind niet uitsluitend ‘uitdaging’ is, maar dat de behoeftenpiramide uit méér elementen bestaat:

gespreksvragenlijst oudergesprek

De volgende vragen kunnen tijdens een gesprek tussen ouders en school ter sprake komen. Onder de vragen is een korte uitleg gegeven, die de waarde van de vraag verduidelijkt.

1. Wat zijn specifieke interesses van het kind? Heeft het 'bijzondere' hobby's of weet het uitzonderlijk veel van een bepaald onderwerp? Zo ja, is het kind (als het al iets ouder is) open over deze interesses naar andere kinderen?

→ *Veelal houdt het begaafde kind specifieke interesses voor de 'veilige' (thuis-)situatie. Dit is het begin van aanpassingsgedrag. het kind beleeft dat er twee werelden zijn. In de ene (school) moet het zich lieflijk en braafbraafbraaf en zo onopvallend mogelijk gedragen. In de andere (thuis of op andere, als veilig beleefde plekken) mag het zich uitleven.*

2. Heeft het kind een sterk (wellicht zelfs rigide) rechtvaardigheidsgevoel?

→ *Ook het begaafde kind doet verkeerde dingen, maar zeker ten aanzien van de hem omringende wereld houdt het begaafde kind er strakke morele kaders op na. En als er iets gebeurt met een ander wat het begaafde kind als 'onrechtvaardig' ervaart, kan hij daar zeer door aangedaan zijn. Dit fenomeen komt voort uit de asynchrone ontwikkeling, waardoor het kind enerzijds kan denken vanuit morele kaders die op een hoger plan liggen dan bij de kalenderleeftijd passend is, terwijl het anderzijds een emotioneel incasseringsniveau heeft bereikt dat juist een stuk lager ligt.*

3. Speelt het kind bij voorkeur met aanzienlijk oudere of juist duidelijk jongere kinderen?

→ *Het gevoel van 'veiligheid' speelt een belangrijke rol in het leven van het begaafde kind. Zeker bij een V/p-kloof (verbaal sterker) beleeft het kind haast als vanzelf veel onzekerheid en onveiligheid. In spelsituaties kunnen 'zomaar' de regels veranderen: we zouden gaan voetballen en opeens wil iedereen indiaantje spelen... Wanneer het mogelijk is te spelen met jongere kinderen, is het begaafde kind de onbetwiste leider. En als het speelt met oudere kinderen, kan het erop vertrouwen dat die kinderen weten wat ze doen en een veilige situatie creëren.*

4. Is het kind rusteloos en steeds op zoek naar iets nieuws? Bijv. korte periode pianoles, paardrijles, honkbalclub en dan alweer 'afhaken'?

→Een 'gemiddeld' kind heeft van jongs af aan met vallen en opstaan geleerd. Dat kind is gewend te 'falen', maar het weet dat oefening kunst baart. Het begaafde kind heeft de meeste zaken geleerd door éérst grondig na te denken en dáárna direct uit te voeren. Maar met paardrijden, fluitspelen, zwemmen etc. is oefening nodig. Héél frustrerend en funest voor het zelfvertrouwen. Ook hier komt het gevoel van 'onveiligheid' boven, waarom het kind al heel snel weer wil afhaken.

5. Heeft het kind een honger naar kennis? En op welk gebied?

→Het begaafde kind heeft veelal specifieke interesses die méér passend zouden zijn bij kinderen van enkele jaren ouder. Opnieuw wordt hier één van de resultaten van de asynchrone ontwikkeling zichtbaar. Wanneer het kind zich wat onbegrepen voelt of zichzelf 'geweld' aandoet door aanpassingsgedrag, kan het zich volledig op de specifieke interesse of hobby werpen. Hierdoor kan het soms een onvoorstelbaar kennisniveau bereikt op een onwaarschijnlijk jonge leeftijd. Overigens komt dit vooral voor bij kinderen met een V/p-kloof. Het kind met een harmonisch profiel heeft vaak een wat beter zelfbeeld en het kind met een v/P-kloof richt zich sterker op de buitenwereld.

6. Is het kind overgevoelig voor licht/geluid/kleding?

→Kenmerkend voor het begaafde kind is een gevoeligheid. Dabrowski onderscheidde 5 terreinen van overexcitability:

- a. lichamelijk (onrustig en beweeglijk)
- b. zintuiglijk (geprikkelend door licht, geluid, kleding)
- c. Imaginair (rijke fantasie; imaginaire wereld)
- d. Intellectueel (kennishonger, soms haast obsessief)
- e. emotioneel (vooral overmatig emotioneel meeleven met anderen)

Tijdens een gesprek kunnen deze overexcitabiliteiten afgekaart worden. Wanneer het kind tot rust komt (vakantie bijv.) neemt de gevoeligheid af. Bij onrust of gebrek aan welbevinden neemt deze juist weer toe. Dit maakt het verschil tussen overexcitabiliteiten en HSP duidelijk: HSP is neuraal, OE mentaal van oorsprong.

7. Komt het kind vaak vermoeid en uitgeblust uit school?

→Het 'gemiddelde' kind krijgt veel minder prikkels tijdens de schooldag. Zo'n 35% van de tijd is dat kind mentaal intensief betrokken op de les. Bij het begaafde kind loopt die tijd van intensieve betrokkenheid op het klassengebeuren (dit is wat breder dan puur de lesstof, overigens...) op tot 85% à 90%. Dit kind is daardoor vaak véél vermoeider.

8. Komt het kind moeilijk in slaap? Of heeft het juist bij tijden opvallend veel slaap nodig?

→ *Vanwege de vele indrukken door de dag komt het begaafde kind vaak moeilijk tot rust. Ook als het kind moe is, blijft de geest onrustig. Hiermee samenhangend: onder begaafde kinderen komt het relatief vaak voor dat ze lang 's nachts niet droog zijn: dan komen ze zowel geestelijk als lichamelijk niet tot rust. Het performaal sterke kind (v/P-kloof) heeft veelal minder moeite met veiligheidsbeleving en kan overdags al meer 'verwerken'. Deze kinderen slapen vaak wel meer maar hebben veelal juist heel veel rust en slaap nodig.*

9. Geeft het kind, wanneer het ter verantwoording geroepen wordt, heel veel (oneigenlijke) argumenten ter verantwoording?

→ *Dit is weer aanwijzing voor de asynchrone ontwikkeling: als het kind ter verantwoording geroepen wordt, schiet het in de verdedigingsmodus. Intellectueel gaat het kind zich verweren met een scala aan argumenten waarmee de verantwoording voor het gebeurde overal behalve bij het kind berust. Emotioneel is het kind 'kwijt' uit zelfbescherming.*

10. Is het kind aangedaan als een ander bestraft wordt?

→ *Het rechtvaardigheidsgevoel van het begaafde kind is héél strak en de emotionele gevoeligheid is heel groot. Vaak is de impact van een berisping heel groot bij het begaafde kind, ook als de bestraffing niet aan dat kind gericht is.*

11. Lijkt het kind altijd de grenzen van het toelaatbare te verkennen?

→ *De fascinatie voor wat níét mag is bij elk kind terug te vinden, maar het begaafde kind is er een pikeur in om juist op die grenzen te gaan zitten. Hierdoor wordt er de facto meer op het begaafde kind gemopperd dan op het 'gehoorzame' zusje of broertje. Bij het v/P-kind of het faalangstige kind is de aanpassingsdrang sterker, waardoor dit grensverkennende gedrag minder voorkomt.*

12. Lijkt het of uw correctie/bestrafing aan dovemansoren gezegd is?

→ *Ook hier is de asynchrone ontwikkeling vigerend: het kind gaat intellectueel reageren en zich groot houden, maar emotioneel is het kind 'kwijt' uit zelfbescherming.*

Zes profielen

(George Betts/Maureen Neihart, 1988/2010)

	Gedrag	Begeleiding
succesvol	<ul style="list-style-type: none"> • Perfectionistisch • Goede prestaties • Zoekt bevestiging van docent • Vermijdt risico's • Accepteert gezag • Conformeert zich, is afhankelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Verrijkt onderwijsaanbod, herhaling vermijden. • Contact met ontwikkelingsgelijken • Ontwikkelen van vaardigheden voor zelfstandig leren • Persoonlijke begeleiding
creatief	<ul style="list-style-type: none"> • Corrigeert docent • Stelt regels ter discussie • Is eerlijk en direct, competitief • Wisselende stemming, inconsistent • Weinig zelfcontrole, wil actie • Creatief 	<ul style="list-style-type: none"> • Verdieping bieden • Tolerant klimaat • Directe en heldere communicatie • Zelfwaardering opbouwen • Gedrag besturen middels contracten • Persoonlijke begeleiding
onderduikend	<ul style="list-style-type: none"> • Ontkent begaafdheid • Vermijdt uitdaging • Zoekt sociale acceptatie • Wisselt in vriendschappen 	<ul style="list-style-type: none"> • Begaafdheid (h)erkennen en adequaat opvangen • In persoonlijk contact zoeken naar doelen om na te streven • Terugtrekken (niet participeren in groepsprocessen) toestaan
drop-out	<ul style="list-style-type: none"> • Vertoont spijbelgedrag • Maakt taken niet af • Uitdaging buiten school • Verwaarloost zichzelf • Isoleert zich • Is kritisch naar zichzelf en anderen • Werkt weinig systematisch • Werkt storend in de groep • Reageert zich af, is defensief • Presteert matig tot slecht 	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostisch onderzoek • (Groeps-)therapie • verdieping bieden om interesse op te wekken • niet-traditionele leerervaringen buiten de klas • persoonlijke begeleiding onder leiding van deskundige
dubbel bijzonder	<ul style="list-style-type: none"> • Werkt inconsistent • Presteert matig tot slecht • Werkt storend in de groep • Reageert zich af 	<ul style="list-style-type: none"> • Plaatsing in programma voor begaafden • Voorzien van benodigde materialen • Niet-traditionele leerervaringen • Laten onderzoeken en ontdekken • Contact met ontwikkelingsgelijken • Individuele begeleiding
zelfstandig	<ul style="list-style-type: none"> • Goede sociale vaardigheden • Werkt zelfstandig • Ontwikkelt eigen doelen • Doet mee • Werkt zonder bevestiging • Werkt enthousiast • Is creatief • Komt op voor eigen opvattingen • Neemt overwogen risico's 	<ul style="list-style-type: none"> • Aan doelen op langere termijn laten werken • Verrijkt onderwijsaanbod • Lesstof inkorten en vooraf toetsen • Persoonlijke begeleiding

Eerste signalering profiel begaafde leerlingen

☐ Perfectionistisch	A	☐ Wisselende
vriendschappen	B, C
☐ Zeer goede
prestaties	A, F	☐ Discussieert graag	B
☐ Vraagt veel
bevestiging	A	☐ Weinig zelfcontrole	D, E
☐ Gezagsgetrouw	A	☐ Kent wisselende
stemmingen	B
☐ Past zich aan	A, C, F	☐ Kritisch naar zichzelf
en anderen	D
☐ Sociaal vaardig	F	☐ Prestaties zouden
veel beter kunnen	C, D,
E
☐ Zelfstandig	F	☐ Snel gedemotiveerd	C, D
☐ Enthousiast	F	☐ Reageert af	E
☐ Creatief van geest	B, F	☐ Stoorzender in de
groep	E
☐ Durft risico's te
nemen	E, F	☐ Stelt regels ter
discussie	B, D
☐ Weet eigen
mogelijkheden
goed in te schatten	F	☐ Denkt vaak "te
moeilijk" bij relatief
eenvoudige opgaven	A, B

Vul hieronder in hoe vaak elke letter gekozen is:

	A succesvol (faalangst)	B uitdagend /creatief	C onderduike nd	D drop- out	E dubbel bijzonder	F zelfstandig
Aantal:						

Intelligentie, IQ en v/p-kloof

Om de intelligentie van een kind vast te stellen, kunnen we gebruik maken van IQ-tests. Het gebruik van deze tests veronderstelt dat uitsluitend de intelligentie van invloed is op het uiteindelijke resultaat. Helaas... deze aanname doet niet altijd opgeld. Bij het begaafde kind spelen factoren als veiligheidsbeleving en eigenwaarde een grote rol. Soms zelfs zodanig, dat de uitkomsten van een correct uitgevoerd onderzoek geïnterpreteerd dienen te worden als een meting van het zelfvertrouwen. Van de NIO (een eenvoudige, in groepsverband af te nemen IQ-test) is gebleken dat het gemeten niveau nivelleert vanaf een score rond IQ 122. De kinderen die een hogere score zouden moeten behalen, komen juist lager uit.

Dit correspondeert vrij nauwkeurig met het gegeven dat de asynchrone ontwikkeling vanaf een IQ van ongeveer 120 duidelijk zichtbaar en merkbaar begint te worden. Het maakt tegelijk dat uitkomsten van intelligentie-onderzoek bij deze doelgroep met de nodige voorzichtigheid en met kennis van zaken geïnterpreteerd dienen te worden. In het verleden zijn al heel wat begaafde kinderen naar het SBO verwezen op grond van een lage IQ-score en afwijkend gedrag.

Uit de meeste intelligentie-onderzoeken komen, grofweg, twee getallen: de verbale en de abstracte (of fluïde of performale) intelligentie. Voor de herkenbaarheid houden we hier de termen 'verbale' en 'performale intelligentie' aan.

- Verbaal zijn de aspecten die te maken hebben met talen, spreken, dingen bedenken, logisch ordenen en redeneren..
- Performaal betreft het ruimtelijk inzicht, aanleg voor wiskunde, probleemoplossend vermogen en het aanvoelen van sociale relaties. Vooral dit laatste punt, het begrijpen van onderliggende sociale relaties en drijfveren van mensen, is wezenlijk voor het functioneren van het kind.

Bij een verschil van méér dan 15 IQ-punten, spreken we van een v/p-kloof. Op grond van kenmerken worden de gevolgen van deze kloof in combinatie met een asynchrone ontwikkeling meer dan eens toegeschreven aan een persoonlijkheidsstoornis (zoals ADHD, ADD, PDD-NOS, Asperger, NLD). De oorzaak is echter heel vaak gelegen in een negatief zelfbeeld en een gebrek aan zelfvertrouwen.

De V/p-kloof

Als het verbale (veel) sterker is dan het performale, kan een leerling zich verbaal goed uiten en zal daarom hoog worden ingeschat door de omgeving. Zelf ziet hij echter vooral de beperkingen op het performale vlak en voelt zich daarom vaak 'dom'. Sociaal is hij niet heel sterk en er gebeurt veel op het sociale vlak dat hij niet heeft zien aankomen of niet kan begrijpen. Dit roept onzekerheid op, die de leerling probeert te verbergen achter verbaal geweld. Ook ongewenst gedrag en de neiging 'op te scheppen' zijn veel voorkomende vormen van verstoptgedrag.

De v/P-kloof

Wie perfoormaal véél sterker is dan verbaal, heeft (omdat hij sociaal veel kan aanvoelen) veelal minder grote problemen. Toch merken ook deze jongeren dat ze op bepaalde gebieden 'zwak' zijn. Het aantal jongeren met een v/P-kloof in de hulpverlening is gelukkig relatief niet groot, maar ook deze jongeren moeten leren zichzelf te accepteren.

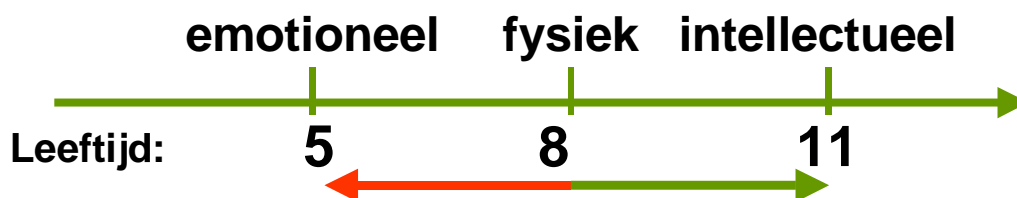
Begrip van wat er met hen aan de hand is, is daarvoor onontbeerlijk. Met name de neiging tot 'pleasen' kan heel sterk zijn, waardoor deze kinderen voor ouders en anderen wel heel prettig in de omgang kunnen zijn, maar nogal eens vergeten voor zichzelf op te komen en daardoor geen gezond-assertieve houding leren innemen.

De asynchrone ontwikkeling

Een kenmerk van (hoger-)begaafde kinderen is vrijwel altijd dat zij zich asynchroon ontwikkelen. Dit heeft veelal grote gevolgen voor het functioneren van het kind, maar wordt bijvoorbeeld binnen de school maar zelden meegewogen. Toch geeft kennis van de asynchrone ontwikkeling aan ouders en leerkrachten vaak de sleutel om het gedrag van het kind beter te begrijpen. Veel onbegrijpelijke gedragingen blijken opeens begrijpelijk en verklaarbaar.

Wat is die asynchrone ontwikkeling? Hoogbegaafde kinderen kunnen hun leeftijdsgenoten intellectueel v r vooruit zijn. Wellicht hebben ze de leerstof onder de knie in een fractie van de tijd die anderen nodig hebben. Of ze hebben sociale inzichten die eigenlijk pas ‘normaal’ zijn bij oudere kinderen. Tegelijk gebeurt het dat hun ontwikkelingsniveau op andere gebieden veel lager ligt. Soms zelfs ver onder wat op grond van de kalenderleeftijd verwacht wordt.

Een kind met een asynchrone ontwikkeling heeft feitelijk niet  n mentale/intellectuele leeftijd, maar bevindt zich in verschillende leeftijdsfasen. Een achtjarig kind dat zich intellectueel gedraagt als een elfjarige wil aangesproken worden als een elfjarige en houdt zich bezig met zijn omgeving als een elfjarige. Tegelijkertijd is het in de emotionele en morele ontwikkeling vergelijkbaar met een kind van een jaar of vijf. Het gedraagt zich, zeker in de (veilige) thuissituatie, maar ook bij tijden op school, als een kleuter. Voor ouders, maar ook voor de leerkracht, een lastig punt... Een bron van verwarring ook, zowel voor het kind als voor zijn omgeving, want de ene keer heb je te maken met een kind dat zijn leeftijd ver vooruit is, en de andere keer met een kind dat gewoon op leeftijd is of zelfs een beetje ‘achter’.

Wat is in deze situatie de leeftijd van het kind? Het ‘hangt’ als het ware ergens tussen die leeftijden in. Enerzijds is het een kleuter, anderzijds een prepuber. Maar hij bevindt zich qua leeftijd in de fase van het midden-basisschoolkind. De omgeving heeft te maken met verschillende

leeftijden in één persoon. Dit levert de omgeving veel onduidelijkheid op. Het kind wordt gecorrigeerd omdat het “zich kinderachtig gedraagt”.

Veelal ervaren hoogbegaafde kinderen deze asynchroniteit zelf. Ze voelen zich “anders” en merken dat anderen hen ook als “anders” ervaren, maar ze kunnen er niets aan veranderen en ze zijn ook niet in staat om de oorzaken te benoemen. Ze “zijn gewoon zo”.

Al te vaak gebeurt het dat op school uitsluitend het intellectuele niveau van een hoogbegaafd kind gezien wordt. Men probeert uitsluitend op de cognitieve mogelijkheden en behoeften van het kind in te spelen. Afwijkingen in het gedrag worden al snel toegeschreven aan “gebrek aan uitdaging” en, als gevolg daarvan, “verveling”. Het risico is groot dat er een te groot verschil is tussen de verwachtingen die aan een kind gesteld worden op basis van, bijvoorbeeld, de verbale mogelijkheden en de zaken die het kind daadwerkelijk kan uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan een kind dat heel goed is in hoofdrekenen, maar dit niet op papier gezet krijgt. Of het kind dat elke pauze confrontaties heeft met medeleerlingen en na afloop feilloos kan uitleggen wat er mis ging maar ondertussen niet in staat is (wat soms lijkt op: niet bereid is) om het eigen gedrag te corrigeren. En wat te denken van het kind dat in staat is om schoolwerk prima te maken maar daarna daarna clownesk gedrag vertoont of op de vloer gaat liggen dweilen... Zoiets geeft frustraties, zeker als het bovenop het besef van anders-zijn en falen telkens moet horen “je kunt het wel, als je maar wilt”.

Wanneer het gedrag zodanig beïnvloed wordt door de relatief jonge emotionele ontwikkeling dat het binnen het gezin of de school als storend of onacceptabel ervaren wordt, ligt het voor de hand om te denken aan een persoonlijkheidsstoornis. Naar verhouding krijgen veel hoogbegaafden een diagnose: autisme (PDD-NOS of Asperger), ADHD of anderszins.

Voor ouders en opvoeders is het belangrijk dat ze inzien en begrijpen dat de persoonlijkheidsontwikkeling van het begaafde kind niet vreemd is, ook al verloopt deze asynchroon. Vanuit dit begrip kunnen ze het kind leren omgaan met zijn asynchrone ontwikkeling. Het is zeer belangrijk dat begeleiders van hoogbegaafde kinderen het aanwezig zijn van een asynchrone ontwikkeling (her)kennen en er de consequenties goed van inschatten voor wat aanpak en begeleiding betreft.

Zowel voor ouders, kind als leerkracht is het een hele uitdaging om gepast met asynchrone ontwikkeling te leren omgaan. Het is uiterst belangrijk dat begeleiders de aanwezigheid van die verschillende

leeftijden in één kind niet uit het oog verliezen, en er goed op reageren. Er zijn geen pasklare oplossingen, maar het weten dat één kind verschillende leeftijden kan herbergen, geeft al een beter begrip.

Begeleiding

Wees je als begeleider steeds bewust van de mogelijke asynchroniteit van een hoogbegaafd kind!

Als het kind aanvoelt dat je begrijpt wat het meemaakt en er rekening mee probeert te houden, dan groeit de vertrouwensband met het kind.

Leg uit.

Een kind voelt dat er iets niet in orde is. Het ziet de eigen problemen van onbalans bij klasgenoten niet terug. Dit geeft een gevoel van onveiligheid en vervreemding. Een open gesprek over wat er aan de hand is, het benoemen van wat het kind zelf (nog) niet kan benoemen, schept veiligheid en geborgenheid.

Asynchrone ontwikkeling en versnellen.

Het is essentieel dat met een asynchrone ontwikkeling rekening wordt gehouden bij versnellen. Dat kan gaan over heel kleine details. Veelal wordt een versnelling ingegeven door de intellectuele capaciteiten van het kind, maar dóór de versnelling kan de kloof tussen het kind en de klasgenoten op andere dan intellectuele aspecten nog verder vergroot worden.

Hoe ga je als ouder of opvoeder om met een kind met een asynchrone ontwikkeling?

- **Spreek aan op intellectueel niveau**
- **Geef verantwoordelijkheden op niveau van kalenderleeftijd**
- **Accepteer gedragingen die passen bij het emotionele en morele ontwikkelingsniveau.**

Hoogbegaafdheid op school

Tussen hoogvliegers

en onderduikers

hoe komt mijn kind tot bloei?

Helpende Handen en
AntrAciet, november 2022
Drs. Artine Holleman
Drs. Anton Bongiovanni

Hoogbegaafdheid op school

Vijf deelvragen:

- 1. Signaleren**
- 2. Versnellen?**
- 3. Onderpresteren**
- 4. Samenwerken met school**
- 5. Welke school?**

Hoogbegaafdheid op school

Deze vragen komen in een kader te staan als we helder krijgen:

Wat is hoogbegaafdheid?

Hoogbegaafdheid op school

Kernbegrip is asynchroniteit:

niet samenvallen van intellectuele en morele/ emotionele ontwikkeling

Hoogbegaafdheid op school

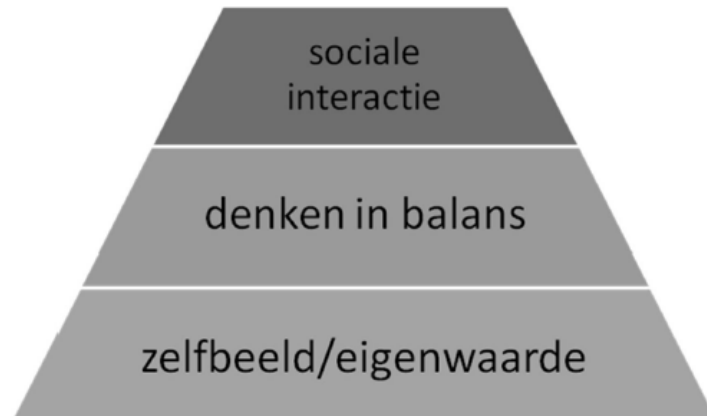

Hoogbegaafdheid op school

Hoogbegaafdheid op school

Richt je (in opvoeding en in onderwijs) vooral op de basis:

Hoogbegaafdheid op school

Signaleren:

- ***Herken je de verschillende fasen van de ontwikkeling?***
- ***Hoe was de ontwikkeling in de zuigelingentijd?***

Hoogbegaafdheid op school

Versnellen

Sluit dit aan bij het hele kind of alleen bij de intellectuele ontwikkeling?

Hoogbegaafdheid op school

Onderpresteren:

Wat is de oorzaak? Gebrek aan uitdaging, aan interesse, zelfvertrouwen en eigenwaarde, motivatie, of aan...

Hoogbegaafdheid op school

Samenwerken met school:

Veronderstel dat je het kind verschillend meemaakt: op school laat het kind zijn kwetsbare kant niet zien. Dat is alleen voor thuis.

Hoogbegaafdheid op school

Welke school?

Uiteindelijk is een warme, veilige en begripvolle schoolomgeving waar het kind zich gezien voelt essentieel. De rest komt daarna.

